

ค้างคาวต้องการความช่วยเหลือจากพวกเรา

ค้างคาวกินผลไม้หลายสายพันธุ์กำลังอยู่ในสถานะเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์จากการกระทำของมนุษย์หากเราไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ค้างคาวในอนาคตปริมาณค้างคาวอาจลดลงจนไม่สามารถช่วยให้รักษาสมดุลของระบบนิเวศได้ ดังนั้นเราต้องช่วยกันอนุรักษ์ค้างคาวโดยการอนุรักษ์ต้นไม้ที่ต้องการค้างคาวในการผสมเกสรและขยายพันธุ์ซึ่งจะเป็นการช่วยปกป้องค้างคาวที่ต้องการต้นไม้เหล่านั้นเป็นแหล่งอาหารและที่พักอาศัย

ค้างคาวเป็นสัตว์ที่น่าทึ่ง

ทั่วโลกมีค้างคาวอยู่ประมาณ 1,200 สายพันธุ์ โดยในประเทศไทยพบค้างคาวมากกว่า 20 สายพันธุ์

ค้างคาวแม่ไก่เป็นค้างคาวที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลกโดยมีความกว้างของปีกถึง 1.8 เมตร

ความเชื่อเรื่องค้างคาว

ค้างคาวไม่ได้ตาบอด

มีค้างคาวเพียง 3 สายพันธุ์เท่านั้นที่เป็นค้างคาวกินเลือดซึ่งพบในเฉพาะที่ทวีปอเมริกากลาง และอเมริกาใต้ แต่ไม่พบในทวีปเอเชีย

ค้างคาวเป็นสัตว์ที่รักความสะอาด ไม่ได้เป็นสัตว์สกปรก มันใช้เวลาส่วนใหญ่ในการทำมาสะอาดร่างกาย

ยาพื้นบ้านต่างๆที่ทำจากค้างคาว ยังไม่ผ่านการรับรองทางวิทยาศาสตร์ว่ามีประสิทธิภาพ และอาจยังเป็นอันตรายต่อสุขภาพอีกด้วย

เราจะช่วยกันอนุรักษ์ค้างคาวได้อย่างไร

- ไม่รบกวนถิ่นที่อยู่อาศัยของค้างคาว โดยการอนุรักษ์ต้นไม้และตามที่อยู่ของค้างคาว
- ไม่ควรจับค้างคาวด้วยมือเปล่าเนื่องจากการสัมผัส น้ำลาย ฉี่ อุจจาระและโดนค้างคาวกัดอาจทำให้ติดเชื้อต่างๆ รวมทั้งพิษสุนัขบ้า
- อย่าฆ่าค้างคาวเนื่องจากค้างคาวไม่ทำอันตรายต่อมนุษย์
- ไม่ควรกินค้างคาวหรืออาหารที่ค้างคาวกิน เช่น ผลไม้ที่มีรอยค้างคาวกินน้ำจากลูกปาล์มหรือใช้ยารักษาพื้นบ้านที่ทำจากค้างคาว
- วิธีที่ดีที่สุดในการป้องกันการระบาดของโรคมาสู่คนและสัตว์อื่นคือให้ค้างคาวมีวิถีชีวิตตามธรรมชาติ
- ไม่ควรแตะต้องหากพบเห็นค้างคาวตาย ให้ติดต่อเจ้าหน้าที่กรมอุทยานแห่งชาติฯ

สถานที่ติดต่อ.....

Large Flying Fox (*Pteropus vampyrus*)

ส่วนอนุรักษ์สัตว์ป่า

ค้างคาวกินผลไม้

ประเทศไทยนับเป็นถิ่นอาศัยของค้างคาวกินผลไม้หลายสายพันธุ์หรือที่รู้จักกันในชื่อของ“ค้างคาวแม่ไก่” ค้างคาวที่อาศัยอยู่ในวัดหลวงและวัดเทวบุตรพบว่า มีทั้งค้างคาวแม่ไก่ป่าฝน (*Pteropus vampyrus*) และค้างคาวแม่ไก่ภาคกลาง (*Pteropus lylei*)

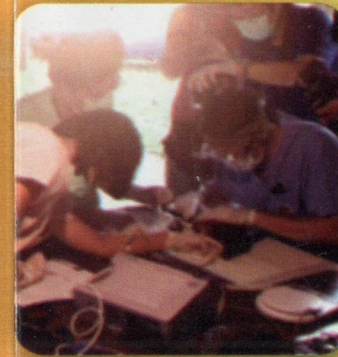
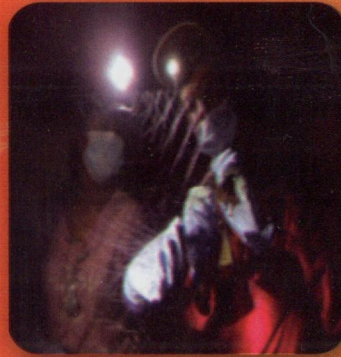
ประโยชน์ทางเศรษฐกิจของค้างคาว

ค้างคาวมีความสำคัญในการช่วยผสม เกสรขยายพันธุ์พืช และสร้างความหลากหลายทาง พันธุกรรมให้กับ พืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญ ต่างๆ

- พืชบางชนิด เช่น ทูเรียน สะตอ ต้องการค้างคาวในการช่วยผสมเกสรดอกไม้มูลค่า การส่งออกของทูเรียนใน ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คิดเป็น 3.6 พันล้านบาท ต่อปี

- หลังจากกินผลไม้ค้างคาวจะย่อยผลไม้และขับถ่ายเมล็ดของ ผลไม้นั้นออกมาซึ่งมีความสำคัญในการช่วยฟื้นฟูสภาพป่าและ ยังช่วยเพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพของพืชป่าบางชนิด เช่น กล้วย มะม่วง หากขาดความหลากหลายทางชีวภาพพืช เศรษฐกิจเหล่านี้อาจเป็นโรคได้ง่ายขึ้น

โครงการการศึกษานิเวศวิทยาและความเสี่ยงของโรคติดต่ออุบัติใหม่ในค้างคาว (ทุน สกว. ฝ่ายเกษตร)
ภายใต้ กิจกรรมงานป้องกันและควบคุมโรคอุบัติใหม่ในสัตว์ธรรมชาติ
ส่วนอนุรักษ์สัตว์ป่า สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 1 (ปราจีนบุรี)

อันตรายของค้างคาว

มนุษย์เป็นภัยคุกคามของค้างคาวอย่างมากจากการไปรบกวน และทำลายที่อยู่อาศัยและแหล่งอาหารของค้างคาว โดยการตัดไม้ ทำลายป่า ระเบิดถ้ำ ค้างคาวแม่ไก่ถูกล่ามาเพื่อเป็นอาหารและใช้เป็นยาพื้นบ้านทั้งที่ไม่หลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่น่าเชื่อถือได้ว่า ยารักษาจากค้างคาวมีประสิทธิภาพดีจริงหรือไม่การล่าค้างคาวเป็น สาเหตุของการสูญพันธุ์ของค้างคาวกินผลไม้หลายสายพันธุ์

การศึกษาโรคติดต่ออุบัติใหม่ในค้างคาว

ในช่วง 30 ปีที่ผ่านมา 60% ของโรคใหม่ๆ ที่พบในมนุษย์ ติดต่อมาจากสัตว์ และประมาณ 75% ของโรคเหล่านี้ติดต่อมาจากสัตว์ป่าค้างคาวก็เป็นพาหะหนึ่งในการนำโรคมาสู่คน เช่นเดียวกับสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมชนิดอื่น มีหลักฐานชัดเจนว่า การระบาดของโรคติดต่อไวรัสในคนและสัตว์อื่นมาจากค้างคาว ที่สูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ

หนึ่งในโรคเหล่านั้นคือ Nipah virus (NiV) ซึ่งเป็นโรค ติดเชื้อในค้างคาวปศุสัตว์และคนที่สามารถทำให้เสียชีวิตได้ โดยจะพบเชื้อไวรัสอยู่ในน้ำลายและสารคัดหลั่งต่างๆ ของ ค้างคาวที่ติดเชื้ออัตราความเสี่ยงต่อการติดเชื้อจะเพิ่มสูงขึ้น เมื่อคนกินผลไม้หรือดื่มน้ำจากลูกปาล์มที่ค้างคาวกินใน ปัจจุบันประเทศไทยพบค้างคาวที่ติดเชื้อNiVแต่ยังไม่พบ การติดเชื้อนี้ในมนุษย์